

Zakaj sploh (še) pisati?

Gost oddaje Profil je bil pisatelj, dramatik in esejist Drago Jančar.

📺 Magična gledalka | 📺 RTV/Posnetek zaslona

Voditeljica Alenka Zor Simoniti je oblikovala odličen Profil z enim najvidnejših imen naše sodobne književnosti Dragom Jančarjem. Pred kratkim je namreč pri Slovenski matici izšlo njegovo novo delo Zakaj pisati. To je avtorjeva že trinajsta knjiga esejev, ki so poleg romanov, novel, kratkih zgodb in dram del izjemnega opusa, ki ni cenjen in nagrajevan le doma, ampak tudi v tujini. Avtor v esejih pronicljivo premišljuje o družbeni vlogi literature in opozarja, kako se zaradi družbenih omrežij, kjer prevladujejo preproste ideološke rešitve in agitacije, izgublja poslušnost za subtilna estetska, etična in družbena vprašanja. »Naslov je Zakaj pisati. Mogoče bi moral napisati, Zakaj sploh še pisati. (...) Nikoli več, ali pa vsaj ne v taki meri, literatura ne more odigrati tiste vloge, kot so jo odigrali ruski romani 19. stoletja – Tolstoj, Gogolj, Dostojevski in mnogi drugi. (...) In jaz skušam osmisliti literaturo in se sprašujem, kateri so tisti fenomeni, ki literaturo še vzdržujejo pri življenju,« je dejal Jančar in v pogovoru tudi osvetlil, kako politična korektnost hromi literaturo in kako nevarno je, da se od literature zahteva, da s svojimi zgodbami osmisli politične cilje starih in novih ideologij. Ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne je še pojasnil, zakaj dolgo ni mogel pisati o tej vojni, čeprav je rojen le nekaj let po njej, in kaj se je potem zgodilo, da je ta čas mojstrsko upodobil v romanih To noč sem jo videl ter In ljubezen tudi. Odstrl je tudi svoj pogled na Evropo danes in na to, koliko občutka za spravo in strpnost lahko prispevata v naš prostor umetnost in literatura. »Ker Evropa je takšna, kot je, še zmeraj najbolj svoboden del sveta. Zakaj bi sicer vsi želeli živeti v Evropi? Celo kakšni Američani želijo živeti v Evropi. (...) Ampak bojim se, da zapušča ta svoj dvatisočletni lok, iz katerega je nastala.« [D]

